

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه اهواز

مجله پژوهش در

آموزش زبان و ادبیات عرب

سال دوم، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: دانشگاه فرهنگیان

مدیر مسئول: د. عاطی عبیات

سر دبیر: د. کیفیه اهوازیان

هیئت تحریریه

استادیار دانشگاه فرهنگیان	د. عاطی عبیات
استادیار دانشگاه فرهنگیان	د. کیفیه اهوازیان
دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز	د. نعیم عموری
دانشیار دانشگاه تهران	د. علی رضا محمدرضایی
استاد دانشگاه اصفهان	أ.د. محمد خاقانی اصفهانی
استاد دانشگاه تهران	أ.د. علی باقر طاهری نیا
استادیار دانشگاه خوارزمی	د. سید عدنان اشکوری
دانشیار دانشگاه خلیج فارس - بوشهر	د. رسول بلاوی
استاد دانشگاه لرستان	أ.د. علی نظری
استاد دانشگاه کوفه	أ.د. حاکم حبیب الکریطی
استاد دانشگاه لبنان	أ.د. علی یوسف نورالدین
دانشیار دانشگاه علوم تطبیقی عمان	د. بدر بن سالم السنانی

ویراستار ادبی: د. آرش حاذق نژاد

مدیر داخلی: د. حسن جرفی

صفحه آرا: عبدالعزیز حمادی

مدیر وبسایت: رجب کیانی شاهوندی

این دو فصلنامه به مجوز شماره ۶۰۰/۱۱۲۵۹/۵۰۰۰۰ مورخ ۲۱/۸/۱۳۹۶ در
کمیسیون تخصصی نشر علمی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه فرهنگیان
به تصویب رسیده است. همچنین مجوز انتشار این دو فصلنامه به
شماره ۸۲۸۸۸ از سوی معاونت مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و
ارشاد اسلامی صادر گردیده است. زمان انتشار این دو فصلنامه هر شش ماه
یکبار می باشد.

نشانی: خوزستان - اهواز - پیچ استاد یوم خیابان شهید کتبی (پیشاهنگی سابق) جنب مسجد
آذربایجانی ها - دانشگاه فرهنگیان مدیریت امور پردیس های استان خوزستان
کد پستی: ۴۱۱۳۷-۶۱۳۵۶
سامانه مجله: <http://amozesharabi.cfu.ac.ir>

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

بها: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

سخن سرپرست دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان و مدیر داخلی مجله

خداوند علیم را سپاسگزاریم که توفیق انتشار مجله زبان و ادبیات عربی را به ما عنایت فرمود. انتشار مجله‌ای که بتواند علاوه بر بسط مقالات پژوهشی، بستری برای جمع‌آوری آرا و نظرات همکاران رشته‌های مختلف مرتبط با گفتار و زبان و ادبیات عربی فراهم کند؛ آرزویی دور از دسترس می‌نمود که با همت والا و عزم راسخ همکاران تلاشگر انجمن علمی زبان و ادبیات عربی و عبور از راه پرپیچ‌وخم دریافت مجوز، مذاکره بی‌وقفه برای جلب همکاری نویسندگان محترم، ترغیب داوران فرهیخته، راه‌اندازی وبسایت استاندارد و مورد قبول متولیان محترم نشریات علمی، جلب توجه مخاطبان گرامی و نیز انجام امور اجرایی آن، همه و همه را میسر ساخت.

انتشار اولین شماره مجله و استقبال کم‌نظیر و دور از انتظار مخاطبان و پژوهشگران رشته‌های گوناگون، به‌ویژه زبان و ادبیات عربی، دست‌اندرکاران نشریه را قوت قلبی و صف‌ناپذیر بخشید که راه را به درستی انتخاب کرده‌اند و آن‌ها را موظف نمود که عزم خود را برای انتشار مجله‌ای در خور خوانندگان ارزشمند خود جزم کنند. از آنجا که اولین مجله در بوته بررسی و آزمایش کمیته‌های مختلف ارزیابی کمیسیون محترم نشریات قرار داشت و انتظار برای قبولی از آزمون‌های ریزبینانه آن بزرگواران بس دشوار می‌نمود تمام همت همکاران بر جذب و جلب نویسندگان و درنهایت انتخاب مقالات وزین برای شماره اول معطوف شد؛ اما سرانجام به لطف پروردگار مهربان از این آزمون نیز سربلند بیرون آمدیم و اکنون برای ارتقاء مجله آماده‌ایم.

این مجله بدون نقد منصفانه و دریافت نظرات، پیشنهادات و انتقادات سازنده شما مخاطبان ارجمند، نمی‌تواند راه کمال را به سلامت بپیماید. پس منتظر ارتباط متقابل شما می‌مانیم و به این ارتباط افتخار می‌کنیم؛ و در کلام آخر بر خود فرض می‌دانم از لطف ریاست محترم دانشگاه فرهنگیان کشور، هیئت محترم تحریریه، زحمات داوران ارزشمند، تلاش بی‌وقفه سردبیر محترم که بدون همت صبورانه ایشان شاید این همه توفیقات میسر نبود و از پیگیری‌های مجدانه مسئولین پژوهشی استان در ساماندهی گردش کار نشریه و سایت؛ مخلصانه قدردانی کنم و امیدوارم همچنان در این راه ثابت‌قدم باشند.

«و هذا من فضل ربی»

دکتر حسن جرفی

سرپرست دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان و مدیر داخلی مجله

سخن سردبیر

با عرض سلام و آرزوی توفیق و سربلندی خدمت تمامی دست‌اندرکاران عرصه‌ی تعلیم و تربیت، مجله‌ی پژوهش در آموزش زبان و ادبیات عربی با هدف ارائه‌ی مجموعه پژوهش‌ها و تحقیقات در حوزه‌ی مسائل بنیادی آموزش و روش‌های نوین و خلاقانه‌ی تدریس زبان و ادبیات عربی و تحلیل محتوای کتب نگاشته شده در این رشته و بیان چالش‌ها و موانع در تدریس آن و همچنین تبادل آرا و ارائه‌ی جدیدترین یافته‌های علمی منتشر می‌شود. این مجله می‌تواند ابزاری راهبردی و مؤثر برای حصول اهداف فوق، به شمار آید و بستری مناسب برای ارائه‌ی نظریات، راهبردها و مباحث تخصصی پژوهشگران و محققان این رشته باشد. امید است که بتوانیم با استفاده از پتانسیل عظیم نیروهای زبده و محقق با دریافت مقالات علمی و ایده‌های خلاق و نوین، فضایی مناسب و کیفی فراهم نموده و یافته‌ها و نتایج تحقیقات پژوهشگران این عرصه را به مشارکت گذاشته و زکات علم خویش را بپردازیم.

مخاطبان این نشریه، استادان، معلمان، متخصصان و سایر پژوهشگران و علاقه‌مندان آموزش زبان و ادبیات عربی هستند. داوری و چاپ مقالات در این مجله، رایگان است و مقالات پذیرفته‌شده از طریق همین سامانه در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت و نسخه‌ی چاپی آن نیز بر اساس سیاست‌های شورای نشر دانشگاه فرهنگیان، توزیع خواهد شد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از معاونت پژوهشی دانشگاه فرهنگیان جناب آقای دکتر طاهری‌نیا که مشوق ما در این امر خطیر بودند و همچنین مدیر مسئول جناب آقای دکتر عاطی‌عبیات و تمامی اعضای تلاشگر هیئت تحریریه مجله و نیز سرپرست مدیریت محترم دانشگاه فرهنگیان خوزستان جناب دکتر جرفی، معاونت پژوهش، سرپرست و کارشناسان پژوهشی پردیس حضرت رسول اکرم (ص) اهواز و داوران مجله قدردانی کرده و برای همه‌ی آنان از خداوند متعال، سلامتی و توفیق روزافزون در عرصه‌ی علم و دانش، آرزو می‌کنم و از همه‌ی سروران گرامی و صاحب‌نظران اندیشمند، تقاضا می‌شود با راهنمایی مشفقانه‌ی خویش، ما را در ادامه‌ی مسیر، یاری نمایند.

د. کیفیه اهوازبان

راهنمای تدوین و پذیرش مقالات در «مجله پژوهشی در آموزش زبان و ادبیات عرب»

۱- مقاله‌ی ارسالی باید:

- تحقیقی و حاصل کار پژوهشی نویسنده یا نویسندگان باشد.
- در نشریه دیگر چاپ و یا هم‌زمان برای سایر مجلات داخلی یا خارجی ارسال نشده باشد.
- مشتمل بر چکیده‌ای ۱۵۰ تا ۳۰۰ کلمه، کلیدواژه‌ها، مقدمه، متن اصلی، نتیجه‌گیری و فهرست منابع باشد.

- در محیط (word۲۰۱۰) تایپ شده باشد.

- در صفحه اول آن عنوان کامل مقاله نوشته شود.

۲- نام نویسنده یا نویسندگان، رتبه علمی، محل اشتغال (نام نویسنده عهده‌دار مکاتبات با علامت * مشخص شود.) (نشانی کامل نویسنده، شامل: نشانی پستی، شماره تلفن همراه، شماره دورنگار و پست الکترونیکی.) این مورد در فایل جداگانه‌ای تحت عنوان مشخصات نویسندگان نوشته و ارسال شود.

۳- مقاله‌های رسیده توسط دو یا سه نفر از استادان متخصص به صورت محرمانه داوری خواهد شد.

۴- مسئولیت صحت و سقم مقاله به لحاظ علمی و حقوقی به عهده‌ی نویسندگان مقالات است.

۵- پس از چاپ مقالات تأییدشده، یک نسخه از مجله به هر یک از نویسندگان محترم اهدا خواهد

شد.

الگوی فنی تنظیم مقالات

۱- قلم‌ها

متن فارسی با قلم ۱۲ Blotus و متن عربی با قلم Traditional Arabic ۱۴ نوشته شود.

اندازه قلم‌ها به شرح زیر باشد:

- عنوان مقاله با ۱۶ سیاه نوشته شود.

- کلمه چکیده با ۱۳ سیاه نوشته شود.

- کلمه کلیدواژه‌ها با ۱۳ سیاه نوشته شود.

- متن چکیده و کلیدواژه‌ها با قلم ۱۱ نازک نوشته شود.

- عناوین اصلی در متن با قلم ۱۴ سیاه نوشته شود.

- عناوین فرعی در متن با قلم ۱۳,۵ سیاه نوشته شود.

- متن مقاله فارسی با قلم ۱۲ Blotus و متن مقاله عربی با قلم Traditional Arabic ۱۴

نوشته شود.

- ارجاعات در داخل متن و بین دو پرانتز (هلال) با قلم ۱۰ نازک نوشته شود.

- کلمات و حروف لاتین به خاطر هماهنگی با متن، با قلم ۱۰ نوشته شود.

- نحوه ارجاع نیز به این صورت نوشته می‌شود: (نام خانوادگی نویسنده، سال: صفحه) اگر کتاب

چند جلدی باشد (نام خانوادگی نویسنده، سال، ج: ص).

- کلمه‌های نتیجه و منابع با قلم ۱۴ سیاه نوشته شود.

- منابع با قلم ۱۱ نازک نوشته شود. به این ترتیب: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، (سال

انتشار داخل پرانتز)، عنوان کتاب **Bold**، مترجم یا مصحح کتاب: نام مترجم یا مصحح، نوبت چاپ،

مکان انتشار، ناشر.

- بخش منابع و مآخذ بر اساس حروف الفبا و به این ترتیب باشد: ۱ - کتاب‌ها به ترتیب (عربی،

فارسی، انگلیسی)، ۲ - پایان‌نامه‌ها، ۳ - مجلات، ۴ - سایت‌های اینترنتی

- نحوه‌ی تنظیم ارجاعات به مجله در بخش منابع و مآخذ:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، (سال انتشار داخل پرانتز)، «عنوان داخل گیومه»، نام مجله

Bold، مکان انتشار، ناشر، شماره صفحات (از ص تا ص).

- نحوه تنظیم ارجاعات به سایت‌های اینترنتی در بخش منابع و مآخذ:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، (آخرین تاریخ و زمان)، «عنوان موضوع داخل گیومه»، نام و نشانی اینترنتی به صورت ایتالیک.

- سرصفحه با قلم ۱۰ BLotus (متن فارسی) و Traditional Arabic (متن عربی) و در صفحات زوج، مشخصات مجله و در صفحات فرد، عنوان مقاله نوشته شود.

۲- رعایت علائم نگارشی (نشانه‌گذاری نگارشی چون نقطه، ویرگول، نقطه ویرگول، نقل قول و ...) الزامی است.

۳- فاصله‌ها

- فاصله متن با عنوان اصلی یا فرعی بعد از خود، دو برابر فاصله سطرها باهم باشد (یک اینتر اضافه زده شود).

- اولین پاراگراف بعد از هر عنوان هم‌تراز متن و بدون تورفتگی نوشته می‌شود، اما سایر پاراگراف‌ها با نیم سانتی‌متر تورفتگی نوشته شود.

- متن چکیده، از سمت راست با یک سانتی‌متر تورفتگی بیشتر، نوشته می‌شود.

۳- طول و عرض حاشیه‌ها

حاشیه راست و چپ هرکدام ۴/۵ (چهار و نیم) سانتی‌متر باشد؛ و حاشیه بالا و پایین هرکدام ۵ سانتی‌متر باشد.

شروط تدوين المقالات و قبولها

- ١- مواصفات المقالة المرسلّة:
 - أن تتوافر فيها الاصالّة و المنهجية العلمية و الاحاطة و الاستقصاء
 - لم تقدم للنشر فى أى مكان آخر.
 - تتضمن خلاصة تتراوح بين ١٥٠ الى ٣٠٠ كلمه، وكذلك المفردات الرئيسة، والمقدمة، والنص الاصلى، والنتيجة، والفهرس.
 - ضمن برنامج (Word٢٠١٠)
 - لا يدرج فى صفحتها الاولى سوى الامور التالية:
 - العنوان الكامل للمقالة
 - اسم الكاتب او الكتّاب، الدرجة العلمية، مكان العمل (يشار الى الكاتب المسؤول عن المراسلات بعلامة*).
 - العنوان الكامل للكاتب بما فى ذلك العنوان البريدى، رقم الهاتف (جوال)، رقم الفاكس، والبريد الالكترونى.
 - لا يتجاوز حجم مقاله وملحقاتها العشرين صفحة من قياس A٤.
- ٢- تخضع المقالات المستلمة للتحكيم العلمى على نحو سرى من قبل أستاذين أو ثلاثة اساتذة من المختصين.
- ٣- يتحمل الكتّاب مسؤوليّة صحة المعلومات الواردة فى المقالة من الناحيتين العلمية والحقوقية.
- ٤- تحتفظ مجلة دراسات فى تعليم اللغة العربية وآدابها لنفسها حقّ رفض المقالات أو قبولها، أو تصحيحها، كما تعتذر عن اعادة المقالات المستلمة الى اصحابها.
- ٥- بعد نشر المقالات المقبولة تقوم المجلة باهداء نسخه واحده منها، الى كتّابها الكرام.

الأسلوب الفنى لتنظيم المقالات

١- الخطوط (نوع الريشة)

يرجى كتابة النص الفارسى بخط (ريشة) Lotus ١٢B والنص العربى بخط (ريشة) Traditional

Arabic ١٤.

ينبغى ان تكون احجام (قياسات) الريشة وفقا لما يلى:

- عنوان المقالة يكتب بريشة قياسها ١٦ أسود عريض.
 - كلمة الملخص يكتب بريشة قياسها ١٣ أسود عريض.
 - كلمة المفردات الرئيسة تكتب بريشة قياسها ١٣ أسود عريض.
 - نصّ الملخص والمفردات الرئيسة يكتبان بريشة قياسها ١٢ رقيق.
 - العناوين الرئيسة فى النصّ تكتب بريشة قياسها ١٤ أسود عريض.
 - العناوين الفرعية فى النصّ تكتب بريشة قياسها ١٣/٥ اسود عريض.
 - تدرج الارجاعات (الاشارات المرجعية) داخل النصّ وبين قوسين (هلالين) بريشة قياسها ١٢ رقيق.
 - الكلمات والحروف اللاتينية تكتب بريشة قياسها ١٢ رقيق، وذلك ملائمة للنص.
 - تكتب جميع الاشارات المرجعية داخل النص وبصورة طبيعية عدا (المصدر نفسه) اذ تكتب بصورة مائلة، وتكون كيفية الارجاع على الشكل التالى: (لقب المؤلف، سنة النشر، مجلده ورقم الصفحة أو الصفحات). نحو (الجاحظ البصرى، ١٩٨٦، ج ٢: ٢٧٥)
 - تكتب كلمتا «النتيجة» و «المصادر» بريشة قياسها ١٤ أسود عريض.
 - تكتب المصادر بريشة قياسها ١١ رقيق وفقا للاشارة المرجعية التالية: لقب المؤلف، اسمه؛ (سنة النشر)، عنوان الكتاب **Bold**، اسم المترجم أو المصحح، عددالطبع، مكان النشر، الناشر. نحو (ابن بطوطة، مُجدّب-عبدالله؛ (١٩٨٧ م)، رحلة المسماة تحفة النّظار فى غرائب الأمصار وعجائب الأسفار، المصحح: طلال حرب، الطبعة الأولى، بيروت . لبنان، دار الكتب العلمية.)
- ٢- يرجى مراعاة كيفية استخدام الفواصل، والنقط، وسائر علامات الترقيم.

- قسم المصادر والمراجع حسب ترتيب الحروف الابجدية وتكون وفق الترتيب التالى: ١ . الكتب:
الكتب العربية ثم الفارسية ثم الانكليزية. ٢ . الرسائل الجامعية. ٣ . المجلات ٤ . المواقع الالكترونية.
نظام الإحالة إلى المجلات والدوريات فى قسم المصادر والمآخذ:
لقب المؤلف، اسمه؛ (سنة النشر)، «عنوان المقالة بين علامتى التنصيص»، اسم المجلة **Bold**، مكان
النشر، الناشر، رقم الصفحات (من ص إلى ص).
نظام الإحالة إلى المواقع الالكترونية فى قسم المصادر والمآخذ:
لقب المؤلف، اسمه؛ (تاريخ النشر)، «عنوان الموضوع بين علامتى التنصيص»، اسم وعنوان الالكترونية
بخط مائل.

- يكتب اعلى الصفحة بريشة قياسها ١٠ BLotus (للنص الفارسى) و Arabic Traditional (للنص العربى) تدرج فى الصفحات ذات العدد الزوجى مواصفات المجلة، وفى
الصفحات ذات العدد الفردى يدرج عنوان المقالة.

٣- المسافات الفاصلة

يجب أن تكون المسافات الفاصلة على الشكل التالى:

- تكون المسافة بين المفردات الرئيسة ونص الملخص ضعفى المسافة بين الاسطر (ينقر على زر enter نقرة اضافية)
- المسافة بين النص والعنوان الاصلى والفرعى الذى يليه ضعفا المسافة بين الاسطر (ينقر على زر enter نقرة اضافية)
- يكتب اول فقرة بعد كل عنوان على شاكلة النص ودون اى اتجة نحو الداخل فيما تكتب سائر الفقرات متجهة نحو داخل الصفحة بمقدار ١ سم.

٤- طول و عرض النص (الهوامش)

يجب أن يكون الهامشان الأيمن والايسر بمقدار ٤/٥ سم. (اربعه و نصف سنتيمتر) و أن يكون الهامشان الأعلى والاسفل بمقدار ٥ سم.

فهرست مطالب

۱۳	<p>مولفه‌های پایداری در مجموعه داستانی «حدث ذات جدار» اثر سناء الشعلان</p> <p style="text-align: right;">*نعیم عموری، مینا مجدم</p>
۲۳	<p>جلوه‌های تعهد در اشعار محمدجواد جزایری</p> <p style="text-align: right;">*نفیسه حاجی رجبی، حسن عبدالهی</p>
۴۳	<p>بررسی جلوه‌های میهن‌دوستی و دعوت به همبستگی در اشعار هشام الجخ</p> <p style="text-align: right;">*جمال غافلی</p>
۵۹	<p>موانع یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان عربی و ارتقای انگیزش با تکیه بر رویکرد مغزمحوری</p> <p style="text-align: right;">*هدایت الله تقی‌زاده</p>
۸۳	<p>منشأ آموزه‌های اخلاقی در شعر معاصر عرب</p> <p style="text-align: right;">*اعظم محمودی</p>
۱۰۳	<p>واکاوی نقش عوامل نحوی در ترجمه قرآن</p> <p style="text-align: right;">*محمدعلی کاظمی تبار</p>
۱۲۹	<p>بررسی رابطه خلاقیت طراحی واحد یادگیری درس عربی با مهارت آفرینی دانشجویان در رشته آموزش زبان عربی دانشگاه فرهنگیان پردیس حضرت فاطمه زهرا (س) اهواز</p> <p style="text-align: right;">*حسن جرفی، محمود منظری</p>
۱۴۹	<p>بررسی علم در نهج‌البلاغه از منظر تقابل و هم‌معنایی واژگانی</p> <p style="text-align: right;">*معصومه رضائی منش</p>
۱۶۹	<p>مدیریت کلاس به سبک بازی و سرگرمی گامی نوین جهت افزایش انگیزه در درس عربی</p> <p style="text-align: right;">*ملیحه مقبلی</p>

۱۸۳	چگونگی جذابیت‌بخشی و فعال‌سازی کلاس درس عربی..... *علی فاطمی دوست
۲۰۳	تصویر عفت و پاک‌دامنی زن در آئینه‌ی شعر جاهلی..... *فاطمه صحرايي سرمزده
۲۲۹	تحلیل محتوای شاخص‌های سند تحول بنیادین در کتب درسی..... *دکتر زهرا سعیدی، عاطفه عبدی لیفکوئی
۲۵۹	ترسیم آرمان‌شهر احمد مطر با تکیه بر رویکرد وجه غالب فرمالیست‌ها..... *دکتر محسن خدای ، سید مهدی موسوی نیا